

Kőhant

A fiú átbukdácsolt a szekrény maradványain, ragacos jobbával tapogatózva haladt a fal mentén, és kitámolygott a szilánkossá lőtt ajtón. Minden ízében remegett, mégis úgy haladt, mint aki nem is észleli a hideget, csak a teste: önkívületszerű elszánásra utalt minden mozdulata. Odakint egy motorba ütközött – középtámaszra vonva állt a lakás előtt, kerék nélkül. Szinte sütött a tankja, úgy áthúlt már a novemberi hidegben. Megkerülte a motort, a falat kereste megint, megtalálta. Pergett a vakolata, talpa alatt ropogott az omladék. Szédülhetett, mert amikor csak tehetette, fél kézzel a fejét fogta, és nehezen, szörcsögve vette a levegőt. Zakójának szárnyai gombolatlanul lógtak, és úgy festett rajta ez a ruhadarab is, akár egy tartását vesztett halotton.

Nem sokkal előbb még azt hitték, nincsen már benne élet, olyan ernyedten feküdt a fürdőszoba kövén, egy nagy, alvadt vértócsa közepén, a falat is több helyütt vér borította, amely a csempéken permetszerű foltokban száradt meg. Aki most őt nézte – mert rejtőzködő tekintetek követték –, egy magát vonszoló élőhalottat láthatott, aki bármelyik pillanatban összerogyhat. Teher volt számára az elhasználódott, mocskos ruhája, de még a teste is, mégis, a vak és makacs akarat, amelyet a létének talán utolsó árama táplált, a talpára állította, és arra ösztökelte, hogy kitartóan araszoljon lépésről lépésre, mindig csak előre. A mozdulatai világossá tették, hogy nem lát, és vélhetően azt sem tudja, hol van. Egyértelmű volt, hogy nem egy bizonyos helyre igyekszik, a botorkálásával – szavak híján – pusztán azt akarja jelezni, hogy él, és sürgős segítségre van szüksége.

Így jutott vissza lassan az udvar hátsó részére, és nem valószínű, hogy tudta volna: erre biztonságosabb. A fal mentén, néhány méter hosszan egy ágyás húzódott. Nem vehette észre a derékig érő, hervadó rózsabokrokat, amelyeknek tüskéi a nadrágjába és a zakójába akadtak. Jártányi erejéből már aligha futotta arra, hogy kiszabadítsa magát, sőt próbálkozásai közben még inkább a tüskék foglya lett. A fegyveresek, akik közben előbújtak a rejtkehelyükről, csak akkor léptek oda hozzá, miután kizuhant az ágyásból és a földön tapogatózott. Az

egyik fegyveres öklendezni kezdett és félrefordult; kis ideig nagy kortyokban szedte a levegőt, aztán lecsillapodott. Ketten felsegítették, közrefogták a fiút, de el is halt a mozdulatuk, és csak néztek maguk elé, kutatva, mintha a porba lenne írva, hogy ilyenkor mit kell tenni. Nem volt körülöttük semmi, amire a sebesültet lefektethették volna. A harmadik, lódenkabátos fegyveres nem lépett közelebb.

- Elsőre láttam rajtad, a homlokodra volt írva, hogy csak a bajt hozod ránk... Csak a bajt!

A fiú megtántorodott. Ha nem fogják meg újra kétfelől, összeesik. Mintha csak a vádló szavak térítették volna magukhoz őket, megindultak vele a lépcsőház felé. A fiú nem bírta folyamatosan tartani a lépést, ki-kifordult a lábfeje, rossz cipője sercegett a kövön, ahogy támogatták.

- Álljatok meg... - kerülgette őket a lódenkabátos, akinek válláról idétlenül lecsúszott a dióverő. - Várjatok - tiltakozott fojtott hangon. - Inkább vigyünk ki az utcára, és mutassuk meg nekik, hogy ő csinálta az egészet.

- Jó, de akkor te viszed, mert én ugyan ki nem teszem a lábamat azon a kapun.

- Fedezlek benneteket.

- Fedezed te a jó édes anyukádat... A húgomtól inkább kérnék ilyet, mint tőled, pedig ő gyengénlátó!

- És a parancsnok? Azt hiszed, ő tud rajta segíteni? Azt hiszed, ő majd mindent megold?

- Én azt nem tudom.

- Nézzél már rá, így is félig halott. Azonkívül egy szarkeverő, még csak nem is tartozik közénk. És mi kerülünk bajba miatta!

- Gyere ide... Gyere ide, és fogd meg te, aztán csinálj vele, amit akarsz! Most mit állsz ott, nem jössz?

- Én csak... - halkította le hangját a lódenkabátos.

- Inkább fogd be a pofád - szólt oda foghegyről a társa. - Na, gyerünk!

Lépteiktől, erőlködésüktől visszhangzott a lépcsőház. A katonaköpenyes parancsnok, akit eddig észre sem vettek, többedmagával már ott állt a félmelelen.

- Azt terveztük, hogy majd elkaparjuk valahol - magyarázta a lódenkabátos. - Biztosak voltunk benne, hogy meghalt. Idejött reggel két kölyökkel meg egy dobtárással, Kicsinek hívják, vagy minek, de nem engedtem be hozzád, nem bíztam benne. Erre visszament az utcai lakásba, és lövöldözni kezdett. A rusz-
kik aztán kivégezték.

- Ő legalább csinált valamit, amíg mi itt lapultunk - mondta tünődve a parancsnok, miközben Kicsi arcába meredt, de mintha nem is ő nézte volna. És mintha nem is ő nézte volna a fiút, hanem belőle valaki más. Halál nézte a halált kíváncsian. Szokatlanul csendes volt a hangja. - Honnan jössz, hol harcoltál?

Kicsi mintha megemelte volna a fejét, de nem tudott megszólalni. A szája bal szélét is feltépte egy golyó, és elütötte néhány fogát. Meredten nézte őt mindenki: nem láttak még élő embert, akit ennyire húzna magához a föld. Súlyos-

nak hatott, így talán az sem okozott volna meglepetést, ha egyszer csak beszakad alatta a gang. Vagy inkább elszivárgott volna a kövezet fugái mentén? Olyan ernyedten lógott a feje és mindene, mintha bármelyik pillanatban szétmállhatna. A segítők nehezen tartották a tehetetlen fiút, pedig alacsony volt, és sovány.

– Lássuk a többi sebéit. Vegyétek le róla a zakót, inget!

Az egyik fegyveres levette a puskáját, és fejteni kezdte róla a ruhát. A sportzakó hátán, a lapocka magasságában fekete udvarú, foszlott lyuk tátongott. A fiú keze remegett, alig boldogult az átvérzett ing gombjaival.

– Hé – szólt Kicsihez a parancsnok –, ha a fiúk elengednek téged, összeesel, semmi erőd, érted? A szemedet kilőtték, a homlokod is beszakadt... Nem tudom, hogy maradtál életben, de az biztos, hogy nem húzod már soká. Ha akarsz, könnyítek rajtad.

Kicsi eszméletén volt, megértette a parancsnok szavait, beszélni azonban továbbra sem tudott. A parancsnok várt egy darabig.

– Mászt mondok – szólalt meg újra. Elővette a pisztolyát, majd Kicsi jobbába tette, és rásegítette az ujjait. – Csináld te, ha úgy jobb neked.

Kicsi erőtlenséggel fogta a pisztolyt, jólesően meleg volt a markolata. Nehézkedve megemelte, de félúton elakadt a mozdulata, és visszaejtette a kezét. Fejével alig észrevehetően intett, hogy nem teszi meg.

– Odaát, a kapu előtt áll egy önkéntes mentő – mondta valaki hátul. – Egy emberrel át tudom őt vinni.

A parancsnok elgondolkodott.

– Te leszel az – mondta végül a lódenkabátosnak. – Ha már nem kaparhatsz el tisztességgel. Csak előbb visszaadod rá a zakót. Mozdulj!

Kicsit szerencsésen áttámogatták az utca túloldalára. Egy felkelő utánuk szaladt, és a fiú zakójának zsebébe gyűrte a fürdőben talált, vérmaszatos svájccisapkát, homlokán a Kossuth-címerrel, amelyet néhány napja cipőbokszos dobozból vágott ki egy asszony, és varrt fel.

A ház első emeletén találtak egy orvost. Kicsinek, akit addig egy rozszant taliga deszkáira fektettek a földszinten, és egyikük ráborította a kabátját, alig volt már pulzusa, próbálta megszorítani az orvos hüvelykujját, hogy tudassa, még él. Kapott egy morfiuminjekciót, és az orvos azt mondta, talán fél órája lehet hátra, ha nem kerül kórházba. Sok vért vesztett, a sebei is súlyosak, nem lehet itt gatyázni. A két önkéntes, tizenéves gyerek, akiket a látvány nem rendített meg különösebben, és egy oroszul tudó katona vállalta, hogy fehér rongyot lobogtatva jelzik a szovjeteknek, akikkel tele volt a környék, hogy egy sebesültet engedjenek el a mentővel. Nem azok voltak már az utcán, akikkel Kicsi tűzharcba keveredett. A pufajkások futó pillantást vetettek csak rá, és intettek, hogy vihetik.

*

- Ki tanította ezeket lőni?! A szentségit...

Kicsi a Koltóiban hamar műtőasztalra került, ülő helyzetben tartották. Vérátömlesztést kapott. Amikor elvesztette az eszméletét, kiszakadt karjából a tű. Mire újra beleszúrták, valamelyest magához tért, és ijesztő vonásokba torzult az arca. Alig érzett valamit, és nem sok minden jutott el hozzá a körülötte zajló igyekezet hangjaiból; távolról hallott mindent, mint egy álom homokredős, ringató fenekéről, ahonnan már nincs lejjebb. Közben egy ijedt orvostanhallgató próbálta a tüdejéből lecsapolni a vért.

- Nem látja, hogy az ott a lépe, a rosseb essen magába, ez a gyerek még él... Adja azt ide! - szitkozódott a karikás szemű orvos, és magához ragadta a szívókészüléket. Tiszta, fehér köpeny volt rajta, és a szemüvegén egy-két apró csepp alvadt vér. Vett egy nagy levegőt. - Így, most már rendben leszünk... Jó helyen vagy, fiam, nyugodjunk meg. Nagy szerencséd van, sokkal nagyobb a homloküreged az átlagnál, egy ilyen lövésbe más azonnal belehalt volna. Legalább adtál a ruszviknak rendesen?

- Nem tud beszélni - felelte a még mindig ijedt hallgató. - De ha megfogja valamelyik ujját, talán válaszol.

Az orvos néhány pillanatig értetlenül bámult maga elé, majd tétován Kicsi kezéért nyúlt. És ő válaszolt.

Mintha egyszerre szűnt volna meg minden hang a műtőben, és mintha ebbe a néhány másodpercbe sűrűsödött volna minden addigi várakozás. Csak a szívókészülék duruzsolt, szörcsögött halkán.

Az orvos előbb némán, aztán meglepően magas hangon nevetett.

- Jól van, fiú, jól van... - és Kicsi vállához érintette homlokát, majd a személyzethez fordult: - Jöhet a mosdatás.

Kicsi összes ruhája a kazánházba, tűzre került, aztán következett az aprólékos tisztogatás, többek között sebbenzinnel. Aki fegyvert használ, annak bőrébe ivódnak a lőporszemcsék, amit napokig nem hoz le a víz. A sebbenzin azonban nem csak fertőtlenítésre jó, a kórháziak pedig nem a kötélnek mentették az életüket.

Miután bekötözték, Kicsit a harmadik emeletre vitték. Vaságy vaságyat ért a kórteremben, még emeletes is volt közöttük, hogy több legyen a férőhely. Az egyik ágyról éppen akkor tettek kocsira egy halottat, kitolattak vele a teremből. A lepedő, a párna még őrizte a kiszendvedett férfi lenyomatát, testének melegét. Kicsit az ő helyére fektették, ágyneműt nem cseréltek, nem volt idő ilyesmire. Csak annyit érzékelt, hogy jólesően meleg az ágy, a párna nyirkosságát már nem. Mellette, az emeletes vaságyon egy férfi jajongott, fejlövést kapott, de injekció még nem jutott neki.

Kicsiben rögtön kialudt a maradék eszmélet is. A megelőző két hétben csak kis időkre hunyta le a szemét. Ha olykor valamelyik fegyveres társánál megalhatott, vagy egy-egy civil befogadta éjszakára, akkor is későn, sötétben feküdt, ruhásan, fegyverének markára hurkolt hevederével, és hajnalban, pirkadat előtt mennie kellett, nehogy észrevegyék. És dolgozott benne egy előtte nem tapaszt

talt, erős késztetés is, hogy talpon, jelen kell lennie, amennyit és ahol csak lehet. De most máshogyan aludt, ha egyáltalán alvásnak lehet nevezni azt, amikor az ember az álmából is kiszakad, és csak lebeg a készenlét legkisebb szikrája nélkül az űri sötétben valahol. Egy vakfolt kellős közepén. Sehol.

Egyszer csak megérezte, hogy valaki fogja a kezét, és szólongatja. Amint valamennyire magához tért, erősebben hasogatott a feje, mint előtte. Nem tudhatta, hogy éjjel van-e vagy nappal, ahogyan azt sem, hány órát töltött ebben az állapotban. Mindez valószínűleg eszébe sem jutott. Ugyanúgy feküdt, mint ahogyan az ágyba tették, és nem mozdult meg most sem. Az a férfi pedig ott, mellette, már nem jajongott. Ha egyáltalán ott feküdt még.

- Fiam, fiam... az udvari kápolnából vagyok. Szeretnéd felvenni a szentkenetet? Ha igen, most feladhatom neked.

Kicsi nem tudta, miről van szó, pedig volt elsőáldozó is. Igaz, amióta felkerült Pestre ipari tanulónak, majd a csepeli Varrógépgyárban dolgozott univerzális közsörűsként, nemigen járt el misére. Templomba annál inkább. Valahányszor útjába akadt egy, bement, és leült kicsit. Szerette nézegetni a berakásos üvegeket, a szobrokat és a freskókat. Most mégsem értette meg az atya szavait, csupán hallotta őket, ahogyan élni is elsősorban nyomorult testként élt, mozdíthatatlan tagokkal, mint akit lekötöztek, és ólomnehéz értelemmel, akár egy tengerfenékre süllyedt, léket kapott hajó.

A pap szeretettel szólt hozzá. Kicsire ez a hangszín – szobanövényre a becézés – így is biztatóan hatott, és a mutatójja, amely váratlanul és öntörvényűen életre kelt, megszorította a pap kezét.

Az atya megkenté őt jó szagú olajjal.

- Nem kell beszélned, bár úgy látom, nem is tudsz. Elmondok most egy imát, amit biztosan meghallgat az Úr, és talpra állíthat téged. A szentkenet megadja lelkednek a megszentelő kegyelmet és a bűneid bocsánatát. Imádkozz te is magadban. „Uram, Jézus, aki oly sokat szenvedtél értünk a keresztfán...”

A pap nyilván végigjárta a súlyos betegeket, leült az ágyuk szélére, és velük töltött néhány percet. Nem úgy beszélt Kicsihez, mint akiben csak a tartalékgenerátor működik, és közben teljesen másutt jár. Minden porcikájával érte imádkozott – a hangján lehetett érezni, amely alig volt erősebb a suttogásnál, és az érintésén. Két kezében tartotta a fiút, mintha nem is fogni, de határozottan közölni szeretne valamit a szavain túl is.

- „Uram, Jézus, aki a keresztfán mennyei Atyádnak ajánlottad magadat...”

Kicsi csuklója egy pillanatra, gyengén ugyan, de megfeszült, mint akit a szokatlan segítség elbizonytalanított. A pap fel sem vette a finom rándulást, összpontosításából nem lehetett kibillenteni. És akkor történt valami. Kicsi mellkasában, a szegycsontja alatt formálódni kezdett egy érzet, amely gömb alakban jelentkezett. Nem volt képes megfigyelni, csak átélte ezt az egyre sűrűsödő és melegebbé váló, az izzás különféle színárnyalataiban játszó formát a bensőjében, amely nem volt azonos egyetlen szervével sem, tőlük függetlenül keletkezett, és kényelmetlennek érezte.

- „...részesíts engem a te megbocsátó irgalmadban. Ámen.” Erősödj, fiam, és az Isten legyen veled. – A pap elengedte Kicsi kezét, és átült egy másik ágyhoz. Talán a fejét szorító kötés miatt, de a fiú nem hallott többé semmi kivehetőt, pedig a feje mintha megpróbált volna abba az irányba mozdulni, amerre halk, suhogó léptei alapján az atya távozhatott.

A mellkasában feszülő gömb hízott még egy ideig, és kezdett elviselhetetlenné válni. Nem okozott különösebb fájdalmat, de nem is a forróság miatt, amit árasztott... Mintha nem fért volna meg a testben, amelyet – emésztő láva – el akart önteni. Aztán egyszer csak megállt a növekedésben, és lassan, fokozatosan veszíteni kezdett az erejéből. Hosszú órákon át zsugorodott, halványodott, míg nem teljesen megszűnt, akárha soha nem is létezett volna, és Kicsi megint a test barlangjában találta magát.

*

Napokkal később már próbálta felnyitni a szemét, de nem sikerült. Azt hitte, a kötés miatt, pedig szeretett volna végre körbenézni. Megnyugtatta volna akár a kezének látványa is, hiszen még mindig alig tudott mozdulni.

Nyomasztotta, hogy nem lát semmit; olyan szűkösséget érzett, mintha egy sötét, föld alatti járatba szorult volna, és ettől néha kiverte a hideg veríték. Aztán a fejéhez nyúlt, fáj az érintése is. Tudni akarta, mi lett az arcával. Próbálta finomabban érinteni, de zavarták a kötések és a beléjük alvadt vér, amely érdesé tette a gézt. Azért így is meglepődött: idegennek érezte az orrát, a homlokát, a bal arca feldagadt, a homloka pedig be volt horpadva. Gyakran azon kapta magát, hogy nyelvével már megint a fogai helyét tapogatja, és azt számolgatja, mennyi hiányzik.

*

Átszállították az Illés utcai Szemklinikára, hogy a szemmaradványait rendbe tegyék. Lassan és erőtlenül, de tudott már beszélni, csak nem volt képes ugyanúgy formálni a hangokat, mint előtte.

- Mikor szellőztettek itt utoljára? Húzzák állig a takarót, mert most szépen felfrissülünk. – A nővér szapora és ideges léptekkel keresztülment a kórtermen, és sarkig tárta az ablakokat, amelyek előtt már elhordták a homokzsákokat.

- Margó, már a lépteiről megismertem, tudja? Nagyon kopog a cipője, szinte sérti a fületem – fogta meg a fátyolos hangú Kicsi a nővér karját, aki éppen felrázta a párnáját.

- Maga aztán tud bókolni, Géza. Mit szeretne?

- Nem tudom megszokni a beszédemet. Például úgy füttyülnek az s-eim, mint a gőzmozdony. Figyelje csak: sapka. Hallott már ilyet? Most figyeljen: sütemény. Hallja? És nem tudom eléggé kitérani a számat, mert fáj, nem jönnek ki rendesen a betűk. Ssssss, ssssss...

- Magának ez a legnagyobb baja?

- De nem látok, és akkor még a beszédem sem az enyém? Hát hogy lehet ilyen hülyén beszélni?!

- Amikor ide került, még beszélni sem tudott.

- Igaz... Tud valamit a ruháimról, megvannak valahol? Volt egy sapkám, nemzetőr-karszalagom meg egy igazolványom is. Az összes iratom, úgy általában. Aztán volt rajtam egy halványlila ing, barna kordnadrág, sportzakó...

- Semmi nem érkezett magával, csak ez a pizsama, amiben most is van. Örüljön neki, vigyáztak magára.

- Ez baj, nagy baj... És mondja, legalább a fél szemem megmarad, ugye?

- Ne fárassza magát, kimeríti a sok beszéd.

Kicsit nem lepte meg a kitérő válasz, mégis elkomorult, és nem volt kedve többet beszélni. A szobatársai gyakran faggatták, és ő mesélt is nekik a nagy napokról. Olykor lelkesen, máskor tőmondatokban és fásultan, jelezve, hogy most hagyják inkább békén. Sűrűn támadt az az érzése, hogy konganak a szavai, a történetei, mintha nem volna tartalmuk, vagyis mintha időközben elvesztették volna. A harcok napjaiban minden olyan gyorsan történt, felfogni sem tudta, csak áramlott a kötött pályás háborúban, mintha egy hatalmas körhinta kosarában ült volna a magasban. Mintha minden, amit tett, nem ő tette volna, hanem egy láthatatlan kéz kisujja lett volna csupán, és milyen csoda volt, mondogatta gyakran, milyen csoda...

Aztán arra figyeltek fel a szobatársak, hogy egyre érthetlenebbül beszél. Valami lövöldözést emlegetett izgatottan, és szitkozódott közben. Megkásásodott szájában a szó, már csak motyogott magában, hallani is alig lehetett. Hirtelen szökött fel a láza 41,2 fokra, és elvesztette az eszméletét. Hiába kapott injekciót, hiába borogatták, nem hagyott alább a tüdőlövés nyomán támadt sebláz. És ez így ment három napon keresztül. Egy bogozhatatlan erő küzdött benne és helyette az életéért.

A professzor, aki nem sokat jóslt már neki, alig hitt a szemének, amikor a hőmérő egyszer csak 39,8 fokot mutatott. Kicsi visszanyerte lassan az eszméletét.

- Mire emlékszik utoljára? - kérdezte a professzor.

- Lőttem, engem is löttek...

- Ezt álmodta?

- ...de egyikünk sem esett össze... Nem álmodtam, mégis... mégis úgy láttam mindent, mintha álmodnék... Amikor kezdett felmenni a lázam.

- Kire lőtt?

- Egy ruszkira... Csak lőttem, lőttem, de nem fogta a golyó... Löttük egymást, mint a nyű, de nekem sem lett bajom... Aztán... megjelent egy harckocsi is, láttam a torkolattüzét... Jött énfelém, nagyon jött... de szétlapítani nem tudott, mert... mintha egy kis gödörbe estem volna, vagy valami lyukba. Nyikorogtak, zörögtek a lánctalpak, a harckocsi meg elment énfölöttem... És akkor tudja, mit láttam?

- Mit?

- Egy követ láttam... Akkorát, mint az öklöm, mint egy zsömle... És abból a kőből hatalmas hegy lett... nem is hegy, inkább szikla lett, fölém nőtt, aztán... aztán rám omlott. Az betemetett... az temetett be engemet... Erre emlékszem.

A professzor elgondolkozott.

- „Elbáméskodtam s rám esett, / mint nagy darab kő, a valóság...” - szavalta maga elé suttogva.

- Mit mond, magára is ráesett valami...?

A professzor elnevette magát.

- Magát agyoncsapni sem lehet! Sokáig fog élni, mert erős.

- Nem tudom, professzor úr... igazán nem tudom. Nem ezt érzem, tudja...

Nem lehetett tudni, hogy napokkal később Kicsi a rendes ételtől vagy a professzor szavaitól kapott-e hirtelen erőre:

- Ne köszönje, fiam, nem az én tudásomon múlt. Bármit tettünk, fabatkát sem ért. Sosem voltam vallásos, de most azt mondom: magát a Jóisten mentette meg, magától még akar valamit...

- Azt mondta nekem a professzor - újságolta izgatottan a szobatársainak, mintha nem hallották volna -, egy professzor azt mondta nekem... - Kitüntetve érezte magát, és gyakran azon töprengett, hogy vajon mit várhat még tőle az Isten. Nem jutott semmire, de egy dologban biztos volt: ha nem is fog látni többé - mert megmondta a professzor, és egy kis beavatkozást is említett -, az Isten mégis úgy döntött, hogy életben marad; s ha így van, akkor feladatot is ad majd neki.

*

- Most egy kis szúrás fog érezni. - A professzor injekciós tűt szúrt Kicsi szemmaradványába.

A fiú felszisszent. A szúrás nem fáj sokáig, de utána valami tompa nyomást érzett, mintha a szemén keresztül az agyáig szaladt volna a tű.

- Gondolkoztam, professzor úr, és az van... Szóval nem szeretném, ha kivenné a szemeimet.

- Nézze, ha nem operálom ki őket, akkor számíthat rá, hogy gyakran elkapja a szédülés és a hányinger. Bárhol összeeshet ezentúl, és pestiesen szólva, kidobhatja a taccsot.

- Igen, de például a jobb szememből több maradt - vágott közbe Kicsi, nemigen zavartatva magát -, és ki tudja, lehet, hogy láthatok még vele. Tegnap is, amikor a nővér becsukta az ablakot, egy kis villanást láttam, méghozzá a jobb szememmel. Szerintem megvillant az ablaküvegen a napfény. És én ezt láttam... Na jó, nem igazán láttam, de a villanást érzékeltem. Legalábbis azt hiszem. Azért ez jelent valamit, nem? Mit gondol, hm?

- Géza, maga nem fog látni a jobb szemére sem, és semmiféle villanást nem érzékelt. Lehetetlen. A szemeinek nagy részét szétroncsolták a golyók, egészen az üvegtedig.

- Az meg pontosan micsoda?

- Az üvegtest? Egyszerűen szólva, csak a szemgolyók belső fele maradt meg. Nincsen sem pupillája, sem szemlencséje, és akkor még sorolhatnám.

- És olyat nem lehet, professzor úr, hogy akkor sem veszi ki a szemeimet? Hagyjuk egy kicsit pihenni őket, hadd gyógyuljanak, pláne a jobb szemem, aztán majd meglátjuk.

- Meglátjuk...?

- Igen, mert azt remélem, hogy én is meglátom. És akkor még mindig ki lehet venni őket, ha nem is kapom vissza a látásomat semennyire sem. De hát, ha meg sem próbáljuk...

A professzor feladta.

- Nem maga az első. Rendben, legyen akkor így. De én szoltam előre: sokszor lesz rosszul, még hozzá váratlanul fog magára törni a rosszullet.

- Nem baj, majd lesz valahogy. Akkor most mit csinálunk?

- A szemének bizonyos maradványait akkor is el kellene távolítanom. Amelyek kívül kerültek a szemhéján.

- Tessék, kérem. Tessék csak levágni.

Úgy recsegték a maradványok a szike mentén, mintha a professzor mintha gumibelsőt metszett volna, legalábbis Kicsinek ez jutott eszébe. Egy bicikli lyukas gumibelsője, amelyet maga is ragasztott eleget. Hallott mást is: a professzor szípigott, mint akinek hirtelen megtelt az orra, és mintha forróbbá, sósabbá vált volna a lehelete is.

De nem kérdezett rá.